

Noorte kaasamise sündmus Piiriveere piirkonnas 2025 – KOKKUVÕTE

Piiriveere Liider osaleb rahvusvahelises noorteprojektis koos Prantsusmaa, Islandi ja Rumeeniaga. Projekt keskendub maanoorte aktiivsemale kaasamisele otsuste tegemisse. Projekti jooksul toimuvad kohalikud kohtumised noortele, mille käigus arutada noorte hääle ja selle üle, kuidas saab noor osaleda otsustusprotsessides. 2026. aastal toimub kohtumine Strasbourgis Euroopa Parlamendis.

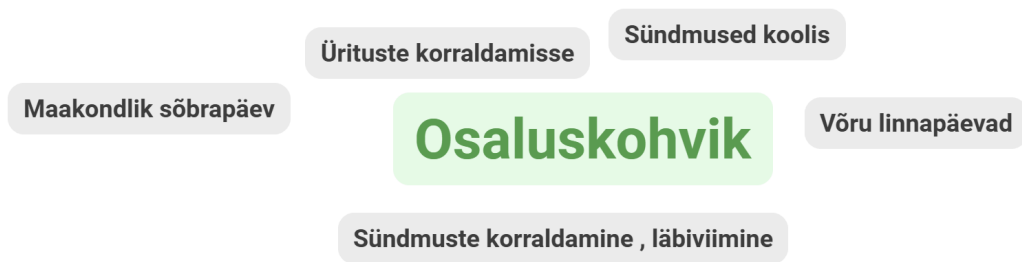
Piiriveere Liider noorte kaasamise esimene sündmus toimus **4. novembril kell 10.00 – 14.30** Räpina Loomemajas. Arutelusid ja päeva juhtis Lota Vana.

Päeva algus:

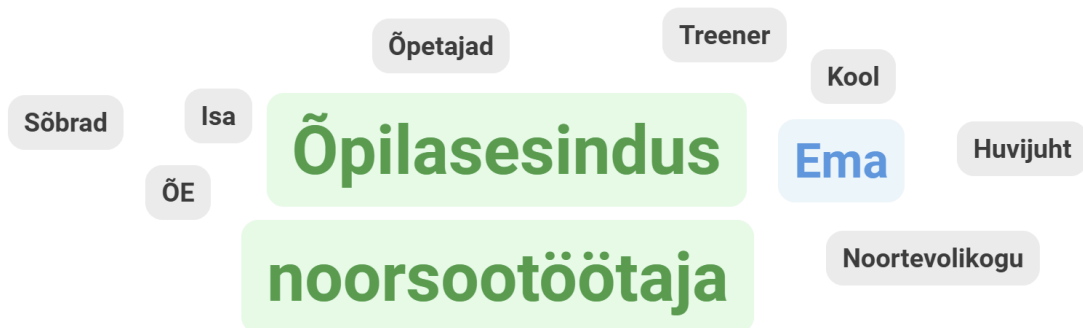
- Tervitus ja projekti tutvustus
- Lühidalt kaasamisest ja noorte osalusest

Millisesse protsessi oled olnud kaasatud?

Kes on Sind kaasanud?

Kas tahaksid, et Sinu arvamust küsitaks rohkem kui praegu?

Jah

Ei

Noorte kaasamisest Kagu-Eestis rääkis Võrumaa Arenduskeskuse noorte ettevõtlikuse projektijuht Kadi Kaur.

Mini-arutelud

Väikestes laudkondades arutati kaasamisega seotud teemade üle juhindudes neljast esitatud küsimusest, mille abil koguti noorte arvamusi ja ideid, mis samas aitaksid kaasamisest ja osalusest paremini aru saada. Iga laudkond pidi hiljem oma vastuseid esitlema.

Mis teeb meie kogukonna noortesõbralikuks – ja mis võiks olla teisiti?

+	-
• noortekeskused • noortevolikogu • meeldivad noorsootõtajad • positiivne koolikeskond • tasuta huviringid • õpilasesindused • noorte kaasamine ürituste korraldamisesse • õpilaspilet, mis võimaldab tasuta transporti • uued mänguväljakud • noorteprojektid • noortele pakutakse võimalusi reisimiseks	• rohkem noortele suunatud üritusi • bussiliikluse korraldus ja graafik • rohkem maalkondlikke kokkusaamisi

Milline vaba aja tegevus paneks sind ütlema: “Ma tahan seal olla!”? (Sulgudes, kes peaks noorte arvates sellega tegelema)

- ühised noorteõhtud (noorsootõtaja)
- ühised spordimängud (noored ise, õpilasesindus)
- rohkem ja suuremad kohalikud kontsertid (vald)
- kohalik kino (vald)
- rohkem söögikohti (vald)
- kui noortekeskusesse kutsutakse esinejad (noorsootõtaja, õpilasesindus)
- kohalik ujula (spordikool)
- paremini hooldatud discgolfi rajad (spordikool)
- paremini organiseeritud laadad (vald)
- lasketiir (spordikool)
- airsoft (noorsootõtaja)
- matkad (noorsootõtaja)
- öised sündmused noortekeskustes (noorsootõtaja)
- väljasõidud (noorsootõtaja)
- peod (noorsootõtaja)

Millised on valdkonnad, kus noored ei taha kaasa rääkida?

- poliitika ja suured otsused
- keskkonnapoliitika
- tervishoid
- ühiskondlikud probleemid

Peamiselt toodi põhjuseks teadmiste puudumist nimetatud valdkondades. Samuti toodi aruteludes esile, et teemasid, milles noored kaasa rääkida ei taha, oleks vähem, kui küsitaks piisavalt ja pidevalt noorte arvamust ning osataks seda senisest paremini teha. Soovitakse

kaasaaegsemaid ja noortepärasemaid võimalusi kaasaraäkimiseks. Lisaks nimetati, et huvi puudumist kaasatud olemisel põhjustavad ka ajast maha jäänud teemapüstistused.

Kujutle, et Sul on 2 000 eurot noorteprojekti jaoks, mis suurendaks noorte kaasatust – mida teeksid?

- Sündmuse, kuhu oleks kutsutud piirkonna tähtsamad ja jõukamad inimesed, kellele noored tutvustaksid enda vaateid ja soove, nt miks on teatud projekt või millegi arendamine oluline.
- toetaks noortevolikogu ja õpilasesinduste tegevust
- toetaks noortekeskuse renoveerimist
- kinoõhtu noorte valitud sisuga
- töötoad ja koolitused erinevatel populaarsetel teemadel (nt fotograafia)
- minitoetused noortele oma ideede ellu viimiseks
- auhindadega võistlused
- kallimad väljasõidud
- rohkem ronimisalasid
- korraldaks erinevas vanuses inimestele suunatud sündmusi
- soetaks noortekeskustesse uusi mängu
- kutsuks koolidesse kuulsaid esinejaid

Töö meeskondades: kuidas saaks noored olla rohkem kaasatud?

*Ülesanne: Loo koos meeskonnaga **video** või **plakat**, mille abil tutvustad oma ideed, mis aitaks noorte hääle piirkonnas paremini kuuldavaks teha ja mis motiveeriks noori olema kaasatud. Kirjelda nii probleemi kui ka lahendust. Hiljem on idee esitamiseks aega 4 minutit.*

Meeskond 1 - transport koju ja kooli

Probleem: Bussid käivad kehvadel aegadel ja probleemiga ei tegeleta. Bussikaardid ununevad koju või kaovad ära, mis põhjustab sageli bussijuhtide ja noorte vahelisi konflikte.

Lahendus: Noored peaksid ühendust võtma kooli sekretäri, kes võiks transpordiga seotud probleemid edastada ja tagada, et nendega tegeletaks. Kui see ei toimi võiksid transpordi probleemi kogevad noored koguda allkirju, et edastada need valda või transpordiametisse. Lisaks võiks konfliktsete olukordade vältimiseks võtta kasutusele elektroonilised bussikaardid, mida saaks näidata telefonist.

Meeskond 2 - ideede korjandusmajake

Probleem: Enamik noori ei julge avalikult oma ideid presenteerida

Lahendus: Anonüümne ideede korjandusmajake. Majake oleks noorsootöötaja hallata. Samuti peaks noorsootöötaja tegema ülevaateid, milliseid ideid noored on esitanud ning mis neist edasi on saanud.

Meeskond tegi ka ideed tutvustava video:
drive.google.com/file/d/1K_q3eO35-bqQMTrgJnUe8skuKC82G_-E/view?usp=sharing

Meeskond 3 - direktorile murede edastamine

Probleem: Setomaal on pärast koolide liitmist nelja õppekoha peale üks koolijuht, kes ei ole tihti seetõttu koolimajas. Seetõttu tunnevad noored, et neil on keeruline oma küsimusi ja muresid direktorile edastada.

Lahendus: Õpilasesindus menetleb klassijuhataja tunnis anonüümselt kirjapandud küsimusi või probleeme ning saadab need direktorile. Nädala jooksul kogutud mõtted edastatakse direktorile, kes vaatab need üle esmaspäeval. Kaks korda kuus toimub direktori ja õpilasesinduse vahel koosolek, kus püstitatud teemade üle arutatakse ja direktor annab omapoolse vastuse. Nii tunneksid noored, et neid kuulatakse, oleks tagatud teemadega tegelemine ning kuna probleemide edastamine oleks anonüümne, saaksid arvamust avaldada kõik, kartmata kellegi pahameelt.

Päeva parimaks ideeks kuulutas Piiriveere Liider ideede korjandusmajakese.

Lühike tagasiside, mida võtan tänaselt kohtumiselt kaasa?

Noored nimetasid:

- uued teadmised
- uued mõtted
- ideed tulevikuks
- grupitöö ja suhtlemisoskuse arendamine
- teadmised, kuidas kaasata noori
- armsad inimesed
- julguse arendamine
- uued teadmised õpilasfirmast
- hea tiimitöö kogemus
- oskus arutleda
- rohkem kogemust esinemisel
- hea tuju